

تاریخ ایران

"برای نوجوانان"

✻ نویسنده و تصویرگر: فردریک تالبرگ

✻ ترجمه و حروفچینی و ویرایش: گروه آریوبرزن

✻ تهیه کنندگان: حسنعلی پیشاهنگ، حسین صادقیار

✻ قطع: ۹۶ صفحه، وزیری

✻ تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

✻ نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۴

✻ چاپ و صحافی و نشر: مؤسسه انتشارات فقیه

✻ ۳۳۱۱۴۸۱۹ - ۹۱۲۲۸۴۸۷۵۲

✻ شابک: ۹۶۴-۶۶۴۹-۵۹-۹

✻ بهاء: ۲۰۰۰ تومان

تالبرگ، فردریک. تاریخ ایران برای نوجوانان / نوشته فردریک تالبرگ، تصویرگر: فردریک تالبرگ. تهیه کنندگان: حسنعلی پیشاهنگ و حسین صادقیار، ترجمه: حروفچینی، ویراستاری: گروه آریوبرزن. تهران: فقیه، ۱۳۸۴. ۹۶ ص. (بخشی رنگی). ۲۰۰۰ تومان.
ISBN: 964-6649-59-9

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. ایران. تاریخ. ادبیات نوجوانان. الف: پیشاهنگ حسنعلی. گردآورنده: ب. صادقیار. حسین. گردآورنده. ج. گروه آریوبرزن. مترجم: د. عنوان

۲. م. د. SDR19

کتابخانه ملی ایران
۷۸۲-۱۳۵۱۰

۹۵۵ (کرج)

بنام خداوند جان و خرد

کزین برتر اندیشه بر نگذرد

پیش گفتار:

(سوره یوسف-آیه ۱۱):

﴿لَقَدْ كَانَ فِي قَصصِهِمْ عِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبَابِ﴾

براستی در سرگذشت پیشینیان پندهایی برای خردمندان است

(سوره روم-آیه ۹):

﴿أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ﴾

آیا در زمین گردش نمی کنید تا بنگرید سرانجام کسانی که پیش از شما بودند چه شد؟

انسان در دوران زندگی خود، دانشهای گوناگونی را چون فیزیک، پزشکی، جامعه شناسی، جغرافی، دین شناسی و... را فرا گرفته و از آنها بهره های فراوان می برد. یکی از این دانشها که از گذشته مورد نگرش انسان بوده، تاریخ است. تاریخ خوانی و تاریخ دانی هم فرح انگیز است و هم انگیزه ای برای آموزش و پرورش انسان.

تاریخ دانشی گسترده و همانند رودخانه ایی در جریان است و هر روز ما با مطالب بسیاری از آن سروکار داریم. اگر هشیارانه درباره تاریخ بیندیشیم و خردمندانه بکوشیم تا آنرا بفهمیم، می توانیم از آن در زندگی بهره های بسیار ببریم.

تاریخ چیست؟

هر انسانی سرگذشتی دارد که داستان زندگی گذشته اوست. کارهایی که از انسان سر میزند و رویدادهایی که برایش رخ می دهد، سرگذشت او به شمار می آید. این سرگذشت با دو روش پایدار می ماند:

۱- نگهداری ماندگارهای گذشته

۲- نوشتن و یادداشت کردن کارهای انجام شده.

تاریخ درحقیقت، گزارش زندگی گروهی و گذشته انسان است، یعنی چیزی بسیار فراتر از سرگذشت فردی. برای همین است که در تاریخ همیشه رخدادهای بزرگ که به همه

مردم وابسته است، مطرح می شود. مانند جنگ، صلح، آزادی، استبداد، استقلال، زیر سلطه بودن، شکست، پیروزی، پیشرفت، پسرفت، فرمانروایی، دین، آئین، دادگری، ستمگری، کشورگشایی و... به دانشمندانی که به خواندن تاریخ و پژوهش در آن می پردازند مورخ یا تاریخ دان می گویند.

اهمیت تاریخ:

- ۱- دلبستگی ذهن کنجکاو انسان به جستجوگری در گذشته ها.
- ۲- شناخت علل پیشرفت یا پس ماندگی مردمان گذشته و کنونی.
- ۳- افزایش تجربه در زندگی کنونی و آینده.
- ۴- یادآوری نیکنامی دادگران تاریخ و بدنامی ستمگران و بیدادگران.
- ۵- آموختن درس میهن دوستی و فداکاری و خدمتگزاری.
- ۶- بکارگیری آموزه های فراوان و اثربخشی آن در زندگی فردی و اجتماعی.

✽ پیشوای پرهیزکاران امام علی (ع) می فرمایند:

ای فرزندان گرامی، اگرچه من به اندازه همه آنان که پیش از من بوده اند، نزیسته ام، اما چندان در کارهایشان نگریسته ام که همچون یکی از آنان شده ام، بلکه چندان بر کردارشان آگاهی یافته ام که گویی با نخستین آنها تا واپسینشان زیسته ام. پس در این گردش و پژوهش، کردار نیک را از آلوده باز شناختم و سود را از زیان دریافتم.

تاریخ ایران:

سرگذشت ما ایرانیان که از حدود ۴ هزار سال پیش با مهاجرت آریائی‌ان آغاز می‌گردد سرشار از فرود و فراز بسیار است. در سپیده دم تاریخ، آریائی‌ان، با کوچیدن به این سرزمین مقدس و پاک، پس از اینکه اقوام ساکن در آنرا در خود حل نمودند، سرنوشت ایران زمین را رقم زدند. ایرانیان از نژاد آریایی هستند. ایران به معنی جایگاه آریایی‌ها می‌باشد و آریایی یعنی نجیب و آزاده.

آزاده یعنی تنها ملت خداپرست گیتی از درون سده‌ها و اعصار گذشته بدون پرستش هیچگونه بت یا رب النوعی.

آزاده یعنی همیشه سربلند و پیروز در تبادل فرهنگی با دیگر تمدنها.

آزاده بدین معنی که همواره نسبت به دشمنان شکست خورده با مهربانی و گذشت برخورد کرده و هیچگاه دست به غارت و کشتار نیالودند.

آزاده بدین معنی که نسبت به همهٔ ادیان با دید تسامح و رواداری نگریسته و نسبت به مردمان مختلف به دادگری و نه به ستم حکم راندند.

آزاده بدین معنی که گرچه گاهی با حمله و تک اقوام مهاجم (یونانی، تازی، مغول، ترک) مواجه گشتند ولی توانستند فرهنگ والای خود را به آنان عرضه داشته و آنان را از نظر فرهنگی، ایرانی نمایند.

آزاده بدین معنی که اسلام را پس از زرتشتی، خود و نه با زر و زور و تزویر پذیرفتند. ایران زادگاه بزرگان است: از زرتشت پاک و کوروش کبیر (همانکه در قرآن کریم بنام ذوالقرنین از او یاد شده است) گرفته تا شهربانو (مادر امام سجاد (ع)) و امام خمینی.

ایران زادگاه دادگران است: از داریوش کبیر و اردشیر بابکان گرفته تا کریمخان زند و امیرکبیر.

ایران زادگاه وزیران پرهیزگار است: از بزرگمهر و نظام الملک گرفته تا مصدق و میر حسین موسوی.

ایران زادگاه دانشمندان است : از ابن سینا و جابر بن حیان گرفته تا رازی و دکتر سحابی.

ایران زادگاه اندیشمندان است : از مولوی و بیرونی گرفته تا خیام و ملاصدرا.

ایران زادگاه سرداران است : از آریو برزن و سورنا گرفته تا ستارخان و شهید باکری.

ایران زادگاه اسطوره هاست : از آرش و سیاوش گرفته تا رستم دستان و کاوه آهنگر.

ایران زادگاه شاعران است : از فردوسی و سعدی گرفته تا حافظ و اخوان ثالث.

ایران زادگاه عارفان است : از مانی و عطار گرفته تا سهروردی و بهجت.

مأم میهن، ایران زمین، همیشه فداکاریها و وفاداریهای فرزندان خود را به یاد خواهد داشت: تمدن هخامنشیان، استقلال طلبی اشکانیان، شکوه ساسانیان، مردانگی صفاریان، آزادی سامانیان، عشق به شیعه دیلمیان، دانش پروری سلجوقیان، بیگانه ستیزی خوارزمشاهیان، ملیت بخشی صفویان، نجات بخشی افشاریان و دادگری زندیان.

ایران سرزمین اهورایی است، سرزمین نور و روشنائی، آذر و آب.

ایران سرزمین آذربایجان و کردستان است، سرزمین خراسان و خوزستان، سرزمین فارس و بلوچستان، سرزمین گیلان و هرمزگان، سرزمین ...

ایران سرزمین فرهنگ و تمدن ایرانی است، چه در کشور ایران و چه در بیرون از آن. آری، ایران زمین در درازنای تاریخ کهن خویش، شاهد ابر مردانی بوده که داستان راست پنداری و خوش بینی و مهرآفرینی ایشان نسبت به همه آدمیان و جهانیان زبان زد خاص و عام شده است. اینان اعصار و قرون گذشته را پشت سر گذاشته و آوازه راست کرداری و راست گفتاریشان به دوره ما رسیده است.

دیروز می بالیدیم به راد مردان باستانمان که با عصای پادشاهی خویش به جهان حکم می راندند و امروز مفتخریم به نیک اندیشان و اصلاح طلبانی که زمانه را نه از آن خویش

بلکه برای همه ی آدمیان، نه ایران و به یقین همه ی جهان می خواهند. خوب می دانیم که عصر ما، عصر اندیشه و گفتگو است ، و این اندیشه ورزی و گفتگو با شناخت تاریخ گذشته پر شکوه ایران است که می تواند انجام پذیرد.

این کتاب گزیده ای از تاریخ شکوهمند ایران است که به زبان ساده برای نوجوانان نوشته شده است. تا بدانند که بر این سرزمین پاک و آزاد چه رفته است تا آنرا چراغی فراسوی آینده خود قرار دهند.

"تاریده باد تیرگی تیره گون تاریکی از تاریخانه تن"

دکتر حسنعلی پیشاهنگ-حسین صادقیار.

بهار ۱۳۸۴

میان سنگ نوشته های بسیار که بر دیواره های تخت
جمشید یعنی پایتخت شاهنشاهان هخامنشی از دو هزار و
پانصد سال پیش برجای مانده جمله ای هست که نماینده
روح ایرانی است.

این دعای داریوش بزرگ است که فارسی امروزی آن این
چنین است:

«خدا این کشور را از دشمن و خشکسالی و دروغ نگهدارد»